

STORTINGET

Innst. 91 S

(2021–2022)

Innstilling til Stortinget
fra helse- og omsorgskomiteen

Dokument 8:8 S (2021–2022)

Innstilling fra helse- og omsorgskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Bjørnar Moxnes og Seher Aydar om en tannhelse-reform for å behandle tennene som en del av kroppen

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

- «1. Stortinget ber regjeringen legge fram en tannhelse-reform for Stortinget som inneholder en konkret plan for innfasing av en universelt tilgjengelig tannhelsetjeneste i løpet av fire år, hvor tennene behandles som en del av kroppen og tannhelse likestilles med andre helsetjenester, for eksempel gjennom en egenandelsordning.
2. Stortinget ber regjeringen sørge for at tannhelse-reformen for å likestille tannhelse med andre helsetjenester inneholder tiltak som sikrer at økt offentlig finansiering i sin helhet går til helsetilbudet, herunder at det vurderes et pristak på offentlig finansiert tannhelse.
3. Stortinget ber regjeringen legge fram forslag om å utvide den offentlige tannhelsetjenesten ved å gradvis inkludere nye grupper og å utvide folketrygdens finansiering av tannbehandling.
4. Stortinget ber regjeringen vurdere hvordan kompetansen til tannpleiere i større grad kan brukes til forebygging og til å løse tannhelserelaterte opp-

gaver, eksempelvis på sykehjem og i omsorgsboliger.

5. Stortinget ber regjeringen vurdere tiltak som kan bidra til å forhindre sentralisering og nedlegging av offentlige tannhelseklinikker, herunder se på behov for tiltak som kan øke rekrutteringen innenfor faglige og geografiske områder der det i dag er krevende å få tak i kvalifisert personell. Stortinget ber regjeringen i den forbindelse også innføre tiltak knyttet til større kjeders oppkjøp av tannbehandlingssklinikker.
6. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å reversere svekkelsen i ordningen for dekning av utgifter til tannregulering for barn og unge og sørge for å styrke ordningen for personer med behov for kjeveortopedi.
7. Stortinget ber regjeringen prisregulere satser for stønad til tannbehandlinger, slik at tilskuddet følger prisutviklingen.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslagene.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Tove Elise Madland, Cecilie Myrseth, Even A. Røed og Truls Vasvik, fra Høyre, Sandra Bruflot, Erlend Svardal Bøe og lederen Tone Wilhelmsen Trøen, fra Senterpartiet, Lisa Marie Ness Klungland og Hans Inge Myrvold, fra Fremskrittspartiet, Bård Hoksrud og Morten Wold, fra Sosialistisk Venstreparti, Marian Hussein,

fra Rødt, Seher Aydar, fra Kristelig Folkeparti, Olaug Vervik Bollestad, og fra Pasientfokus, Irene Ojala, behandler i denne innstillingen Dokument 8:8 S (2021–2022), Representantforslag om en tannhelsereform for å behandle tennene som en del av kroppen.

Komiteen viser til at statsråden har uttalt seg om dokumentet i brev til komiteen av 17. november 2021. Brevet følger som vedlegg til denne innstillingen.

Komiteen har i alt mottatt åtte innspill i den skriftlige høringen. I tillegg til enkeltpersoner er det to interesseorganisasjoner som har sendt innspill: Den norske tannlegeforening (NTF) og Unge funksjonshemmede.

Komiteen merker seg at NTF i sitt høringsinnspill peker på ønsket om en helhetlig gjennomgang av de prioriterte gruppene i tannhelsetjenesteloven og av folketrygdens stønadsordning, og at de mener det er urealistisk å oppnå en universelt tilgjengelig tannhelsetjeneste i løpet av fire år. NTF peker videre på at gjennomgangen også bør inkludere store prosjekter i tannhelsetjenesten, som sykehusodontologi, ordningen med tannbehandling til personer som har vært utsatt for tortur, overgrep og/eller har odontofobi (TOO-ordningen), og en evaluering av de regionale odontologiske kompetansesentrene.

Komiteen merker seg at Unge funksjonshemmede i sitt høringsinnspill uttrykker at de er glad for representantforslaget. Som paraplyorganisasjon for ungdom og unge voksne med funksjonsnedsettelse og kronisk sykdom mener de at tannhelse fullt ut må inkluderes i folketrygden.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til statsrådets svarbrev, hvor det presiseres at regjeringen Støre har valgt å stå bak Meld. St. 38 (2020–2021) Nytt, ressurs og alvorlighet – Prioritering i helse- og omsorgstjenesten, som nå ligger til behandling i Stortinget, inkludert forslaget om å legge fram en egen melding om tannhelsetjenesten. En slik melding vil innebære faglige utredninger av både juridisk og økonomisk karakter, som kan se på endring i virkemiddelapparatet, herunder folketrygdens refusjonsordninger og rettigheter.

Disse medlemmer viser til Hurdalsplattformen, hvor det fremkommer at regjeringen ønsker en gradvis utvidelse av den offentlige tannhelsetjenesten med mål om å likestille den med andre helsetjenester. Disse medlemmer viser til at regjeringen helt konkret vil prioritere bedre forebygging, utvidet offentlig ansvar for unge over 18 år, styrket stønad over folketrygden og sikre på en bedre måte at de som har rett til gratis offentlig tannhelsetjeneste, får et riktig og godt tilbud.

Disse medlemmer viser til budsjettenigheten mellom Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk

Venstreparti, hvor det gjennomføres flere tiltak som igangsetter arbeidet med en utvidelse av den offentlige tannhelsetjenesten. Disse medlemmer viser til at det er satt av 100 mill. kroner til å styrke den offentlige tannhelsetjenesten i fylkeskommunene. Det er satt av 168 mill. kroner til å gi 21- og 22-åringene 50 pst. rabatt og 50 mill. kroner til å styrke refusjonsordningene for barn og unge som får kjeveortopedi. Videre viser disse medlemmer til at det er satt av 60 mill. kroner til TOO-ordningen.

Disse medlemmer viser til at det skal settes ned et utvalg som skal komme med forslag som kan sikre at tannhelsetjenestene blir likestilt med andre helsetjenester, herunder modeller for egenandelstak. Disse medlemmer vil med det vise til at arbeidet med å gjøre tannhelsetjenestene tilgjengelig for alle er igangsatt.

Komiteens medlemmer fra Høyre mener tannhelsetjenesten i Norge fungerer godt. I dag er tannbehandling gratis for én av fire innbyggere, inkludert barn og unge, personer med ruslidelser og eldre på sykehjem eller som får hjemmesykepleie. I tillegg har mennesker som har ulike tannlidelser, gode ordninger med blant annet reduserte priser.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at Solberg-regjeringen har endret støtteordningene slik at de treffer dem som trenger det mest. Siden 2013 er skjeringsordninger til personer med særskilte behov økt, og det er nå en halv million som hvert år mottar stønad til tannbehandling fra folketrygden.

Disse medlemmer viser til at Solberg-regjeringen har lagt frem Meld. St. 38 (2020–2021) Nytt, ressurs og alvorlighet – Prioritering i helse- og omsorgstjenesten. Her er tannhelsetjenesten omtalt gjennomgående, blant annet med at det skal fremmes en egen melding om tannhelsetjenesten til Stortinget.

Disse medlemmer mener den offentlige tannhelsetjenesten må være i stand til å ivareta de lovpålagte oppgavene den har, og at et godt samarbeid mellom privat og offentlig tannhelsetjeneste er viktig for å sikre hele befolkningens behov for tannhelsetjenester. Disse medlemmer mener prioriteringene i tannhelsetjenesten i nærmeste fremtid bør være å utvide skjeringsordningene og styrke TOO-ordningen, og å forebygge dårlig tannhelse hos eldre.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett, der det foreslås penger til å videreføre tannhelseforsøket i Agder og Romerike. Disse medlemmer er enige i at tennene er en del av kroppen. Disse medlemmer mener for øvrig at tannhelsetjenesten må styrkes gjennom bedre refusjonsordninger. Tannlegene må være en integrert del av helsesektorens

samhandling. Disse medlemmer mener samhandling er nødvendig både i forbindelse med pasientsikkerheten, fellesinnsatsen mot livsstilssykdommer og for å sikre pasientenes økonomiske rettigheter.

Disse medlemmer mener det er viktig å prioritere tannhelsen til eldre og sårbare grupper. Det er derfor nødvendig å se på om retten til tannlegehjelp skal utvides for alle pensjonister med dårlig økonomi. Disse medlemmer vil starte med å bedre tannbehandlingen for eldre og personer som har tannsykdommer, men vil også på sikt utvide refusjonsordningene. Disse medlemmer mener det er viktig å opprettholde og videreutvikle satsingen på forebyggende tannhelse, særlig blant unge og eldre. Disse medlemmer mener også det er viktig å sikre tilstrekkelig informasjon til de gruppene som har krav på å få dekket tannbehandling. Disse medlemmer mener dårlig tannhelse er en folkehelseutfordring, og at det derfor er viktig å jobbe forebyggende, samtidig som man hjelper sårbare grupper.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Pasientfokus er bekymret for at tannhelse fortsatt er et hull i velferdsstaten. Det bør ikke koste mer å gå til tannlegen enn til legen. Det er behov for å utvide velferden med en tannhelsereform som skal sørge for at flere kan få behandling i offentlig regi, og at tannhelsetjenesten blir en del av folketrygden.

Disse medlemmer mener det er nødvendig å starte et ambisiøst arbeid med en tannhelsereform nå, og at de som har størst behov, bør prioriteres i en utbygging av den offentlige tannhelsetjenesten. Tannhelse er i dag et marked, der det store flertallet i befolkningen er avhengig av tannhelsetjenester der tannlegene har fri prissetting. I overgangen til en offentlig finansiert tannhelse ønsker Sosialistisk Venstreparti å bygge opp og utvide det offentlige tannhelsetilbudet og sikre en god kontroll med private tannlegekontorer og tannlegekjeder.

Disse medlemmer viser til at tannhelsen til nordmenn er i stadig bedring, og man i årene framover vil se et redusert behov for spesialisert behandling. Det vil bety at tannhelsesektoren kan få en dreining mot at flere går jevnlig til tannpleiere, og redusert behov for behandling av tannlege. Dette må en tannhelsereform ta høyde for.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Pasientfokus har merket seg at kunnskapen om tannhelsesektoren i Norge er lav, fordi det ennå ikke er kommet på plass et pasientregister, og fordi tannlegene i motsetning til avtalespesialister har fri prissetting. For å sikre at refusjonene fra staten ikke benyttes til urimelige overskudd hos enkelttannleger, må det innføres faste priser for tjenester

som utløser refusjoner. Dette må på plass så snart som mulig, og det bør snarest lages en opptrapping av refusjonsordningene.

Disse medlemmer vil påpeke at for å få på plass nødvendige lovendringer og oppnå en full tannhelsereform, er det strengt nødvendig å starte arbeidet med å gå gjennom tannhelsesloven nå, og komme med forslag til konkrete endringer som kan regulere bransjen og sikre fornuftige ordninger.

Disse medlemmer mener det er viktig å se til at eldre og andre med hjemmebasert omsorg og i institusjon faktisk får rettighetene de har, med regelmessig innkalling, tilrettelagt transport og oppsøkende virksomhet.

Disse medlemmer viser til at familier med barn og ungdom som trenger tannregulering, har store utgifter. En rapport fra Statistisk sentralbyrå i 2019 viste at det var lavere sannsynlighet for at barn fra familier med lav inntekt fikk tannregulering. Hele tannhelsetjenesten for barn bør være kostnadsfri, og på sikt i regi av det offentlige.

Disse medlemmer er kjent med at Tilrettelagt tannhelsetilbud – TOO-ordningen – har vist seg å være en så viktig tjeneste at den i 2021 i enkelte fylker hadde opptil fire års ventetid. Disse medlemmer mener det er nødvendig å styrke TOO-ordningen kraftig, slik at personer med svært store behov for tilrettelagt tannbehandling får dette.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Pasientfokus mener det er det nødvendig å ruste opp den offentlige tannhelsetjenesten, og utvide tilbudet og la unge voksne få tannhelsetjenester i den offentlige tannhelsetjenesten. Å følge opp denne gruppen er relativt billig, svært godt forebyggende arbeid, og dermed vesentlig for å redusere den totale belastningen for tannhelsevesenet og for den enkelte. Det er også nødvendig med et generelt løft for den offentlige tannhelsetjenesten, slik at den kan ta igjen etterslepet den sitter med etter pandemiårene.

Samtidig som det gjøres konkrete økonomiske løft for tannhelsetjenesten, mener disse medlemmer det er på høy tid med en full gjennomgang av tannhelsetjenesteloven, og en styrking av det generelle arbeidet og kunnskapen om tannhelse.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at budsjettavtalen mellom Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti er starten på en tannhelsereform, der det i tillegg til betydelige økonomiske midler også er vedtak om å sette ned et utvalg som ser på nødvendige lovendringer.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt mener at det ikke er noen logisk eller medisinsk grunn til at tennene ikke skal be-

handles som en del av kroppen. Disse medlemmer mener det er behov for en tannhelsereform som likestiller tannhelsetjenester med andre helsetjenester, slik at tennene behandles som en del av kroppen.

Disse medlemmer mener at målet i Hurdalsplattformen om en gradvis utvidelse av den offentlige tannhelsetjenesten med mål om å likestille den med andre helsetjenester, er et godt mål. Men regjeringens tiltak er lite ambisiøse og hjelper ikke det store flertallet. Disse medlemmer støtter alle forbedringer, men er kritiske til den store avstanden mellom det uttalte målet om å behandle tennene som en del av kroppen, og de manglende konkrete tiltakene.

Komiteens medlem fra Rødt merker seg statsrådets brev der det argumenteres for en stortingsmelding for utredninger av juridisk og økonomisk karakter. Dette medlem viser til at Rødts forslag innebærer en gradvis innføring av tannhelsereformen i løpet av fire år. Det vil være mulig å gjøre det nødvendige arbeidet for å kvalitetssikre alle stegene på veien, hvis det er politisk vilje til en tannhelsereform.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt viser til Statistisk sentralbyrås rapport fra 2021 «Sosial ulikhet i bruk av helsetjenester – 2» der det kommer fram at det er betydelige variasjoner i bruk av tannhelsetjenester basert på økonomiske forskjeller. Disse medlemmer mener det er et stort problem at mange unnlater å oppsøke tannbehandling fordi de ikke har råd til det, og at mange har måttet sette seg i gjeld for å få nødvendig behandling. Konsekvensene av dagens organisering av tannhelsetjenester er at det er økonomien som bestemmer hvorvidt alle får dekket hele behovet sitt.

På denne bakgrunn fremmer komiteens medlem fra Rødt følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge fram en tannhelsereform for Stortinget som inneholder en konkret plan for innføring av en universelt tilgjengelig tannhelsetjeneste i løpet av fire år, hvor tennene behandles som en del av kroppen og tannhelsetjenester likestilles med andre helsetjenester, for eksempel gjennom en egenordning.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt mener at det er behov for økt offentlig finansiering av tannhelsetjenester, for å gi et likeverdig tannhelsetilbud uavhengig av inntekt. Det må sikres at offentlig finansiering i sin helhet går til å gi alle likeverdig tilgang til tannhelsetjenester, og at midlene ikke forsvinner ut som privat profitt.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at tannhelsereformen for å likestille tannhelsetjenester med andre helsetjenester, inneholder tiltak som sikrer at økt offentlig finansiering i sin helhet går til helsetilbudet, herunder at det vurderes et pristak på offentlig finansiert tannhelse.»

Disse medlemmer ønsker å løfte fram at NTF i sitt høringsnotat støtter bekymringen for inntog av større kjeders oppkjøp av tannbehandlingsklinikker. NTF skriver i sitt høringsnotat:

«NTF er bekymret for hva de store investor-eide (ofte utenlandske) kjedenes inntog i tannhelsetjenesten har å si for tannlegers muligheter for å drive små og mellomstore praksiser i fremtiden. Konsekvensene av stadig større kjeder kan ha noe å si for kvalitet og pasientsikkerhet, dersom det medfører en svekkelse av de faglige avgjørelsene som bør styre tjenesten.»

Disse medlemmer mener det er viktig å stanse denne utviklingen.

Disse medlemmer mener at den offentlige tannhelsetjenesten må være tilgjengelig i hele landet, både i distriktene og byene. Nedleggelse av offentlige tannklinikker og sentralisering skaper lengre vei og mindre tilgjengelighet.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen vurdere tiltak som kan bidra til å forhindre sentralisering og nedlegging av offentlige tannhelseklinikker, herunder se på behov for tiltak som kan øke rekrutteringen innenfor faglige og geografiske områder der det i dag er krevende å få tak i kvalifisert personell. Stortinget ber regjeringen i den forbindelse også innføre tiltak knyttet til større kjeders oppkjøp av tannbehandlingsklinikker.»

Komiteens medlem fra Rødt viser til at tannhelsetjenesten i Norge er todelt – en offentlig og en privat del. Den offentlige delen av tannhelsetjenesten tilbyr gratis eller delvis subsidierte tjenester til prioriterte grupper avhengig av alder, og voksne med en rekke sykdommer, tilstander eller skader som gjør at de kan ha krav på å få refundert deler av behandlingsutgiftene. Dette medlem viser til at gradvis inkludering av flere grupper i den offentlige tannhelsetjenesten vil være et nødvendig skritt for likeverdige tilbud.

På denne bakgrunn fremmer dette medlem følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge fram forslag om å utvide den offentlige tannhelsetjenesten ved å gradvis inkludere nye grupper og å utvide folketrygdens finansiering av tannbehandling.»

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å reversere svekkelsen i ordningen for dekning av utgifter til tannregulering for barn og unge, og sørge for å styrke stønadsordningen for personer med behov for kjeveortopedi.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt mener at det er viktig at eldre med krav på gratis tannhelsetjenester får de tjenestene de har krav på. Tannhelseproblemer kan gi ernæringsproblemer og andre sykdomstilstander. Disse medlemmer viser til at tannpleiere har god grunnutdanning i odontologi, spesielt i forebyggende arbeid. Disse medlemmer ønsker å løfte fram tannpleiernes rolle i en tannhelsereform for å løse ulike oppgaver, eksempelvis innen sykehjem, omsorgsboliger med mer. Dette arbeidet bør gjøres i dialog med fagforeningene. Disse medlemmer viser til at Den norske tannlegeforening i sitt høringsnotat støtter at det vurderes hvordan kompetansen til tannpleiere i større grad kan brukes til forebygging og til å løse tannhelselaterte oppgaver.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen vurdere hvordan kompetansen til tannpleiere i større grad kan brukes til forebygging og til å løse tannhelselaterte oppgaver, eksempelvis på sykehjem og i omsorgsboliger.»

Komiteens medlem fra Rødt viser til at når satser for stønad til tannbehandling ikke blir prisjustert, er det i realiteten en pågående reduksjon. Dette medlem mener at det trengs mer og ikke mindre satsing på tannhelse

På denne bakgrunn fremmer dette medlem følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i framtiden prisregulere satser for stønad til tannbehandlinger, slik at tilskuddet følger prisutviklingen.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt er enige i at det er behov for å utvide skjermingsordningene og styrke TOO-ordningen, og å forebygge dårlig tannhelse hos eldre. Disse medlemmer mener samtidig at dette ikke er tilstrekkelig i møte med dette problemet i befolkningen. Når tennene ikke behandles som en del av kroppen, legges det i praksis opp til at forskjellene i samfunnet kommer til uttrykk i befolkningens tannhelse. Det kan ikke være slik at det er lommeboka som bestemmer om man har råd til sunne tenner. Disse medlemmer mener derfor at det trengs en ny reform i velferden – en tannhelsereform.

Komiteens medlem fra Pasientfokus viser til at vanlige folk oppfatter tenner som en del av kroppen. Dette medlem støtter vanlige folk i det. Dette medlem viser til at dårlig tannhelse fører til mange følgesykdommer, som økt risiko for hjerte- og karsykdommer, slag, diabetes, kreft og en rekke andre lidelser. God tann- og munnhelse er like viktig som god helse i resten av kroppen.

En million nordmenn har tannlegeskrekk. I tillegg velger mange bort tannlegen av økonomiske årsaker. Dette medlem mener at utgifter til tannhelse/tannlege må inn under egenandelstaket for helsetjenester.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen sørge for at tannhelsereformen for å likestille tannhelsetjenester med andre helsetjenester, inneholder tiltak som sikrer at økt offentlig finansiering i sin helhet går til helsetilbudet, herunder at det vurderes et pristak på offentlig finansiert tannhelse.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen vurdere tiltak som kan bidra til å forhindre sentralisering og nedlegging av offentlige tannhelseklinikker, herunder se på behov for tiltak som kan øke rekrutteringen innenfor faglige og geografiske områder der det i dag er krevende å få tak i kvalifisert personell. Stortinget ber regjeringen i den forbindelse også innføre tiltak knyttet til større kjeders oppkjøp av tannbehandlingsklinikker.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen vurdere hvordan kompetansen til tannpleiere i større grad kan brukes til forebygging og til å løse tannhelselaterte oppgaver, eksempelvis på sykehjem og i omsorgsboliger.

Forslag fra Rødt:

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen legge fram en tannhelsereform for Stortinget som inneholder en konkret plan for innfasing av en universelt tilgjengelig tannhelsetjeneste i løpet av fire år, hvor tennene behandles som en del av kroppen og tannhelsetjenester likestilles med andre helsetjenester, for eksempel gjennom en egenandelsordning.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen legge fram forslag om å utvide den offentlige tannhelsetjenesten ved å gradvis

inkludere nye grupper og å utvide folketrygdens finansiering av tannbehandling.

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å reversere svekkelsen i ordningen for dekning av utgifter til tannregulering for barn og unge, og sørge for å styrke stønadsordningen for personer med behov for kjeveortopedi.

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen i framtiden prisregulere satser for stønad til tannbehandlinger, slik at tilskuddet følger prisutviklingen.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Pasientfokus.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k:

Dokument 8:8 S (2021–2022) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Bjørnar Moxnes og Seher Aydar om en tannhelsereform for å behandle tennene som en del av kroppen – vedtas ikke.

Oslo, i helse- og omsorgskomiteen, den 21. desember 2021

Tone Wilhelmsen Trøen

leder

Even A. Røed

ordfører

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Statsråden

Helse- og omsorgskomiteen
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref
2021/3987

Vår ref
21/4530-

Dato
17. november 2021

Dokument 8:8 S (2021-2022) - Representantforslag om tannhelsereform for å behandle tennene som en del av kroppen

Jeg viser til Dokument 8:8 S (2021-2022) oversendt fra Stortingets helse- og omsorgskomite i brev mottatt 27. oktober 2021. Representantforslaget fra stortingsrepresentantene Bjørnar Moxnes og Seher Aydar inneholder forslag til hovedpunkter i en tannhelsereform. Helse- og omsorgskomiteen ber om min uttalelse til representantforslaget.

Stortingsrepresentantene fremmer følgende forslag:

- 1. Stortinget ber regjeringen legge fram en tannhelsereform for Stortinget som inneholder en konkret plan for innfasing av en universelt tilgjengelig tannhelsetjeneste i løpet av fire år, hvor tennene behandles som en del av kroppen og tannhelse likestilles med andre helsetjenester, for eksempel gjennom en egenandelsordning.*
- 2. Stortinget ber regjeringen sørge for at tannhelsereformen for å likestille tannhelse med andre helsetjenester inneholder tiltak som sikrer at økt offentlig finansiering i sin helhet går til helsetilbudet, herunder at det vurderes et pristak på offentlig finansiert tannhelse.*
- 3. Stortinget ber regjeringen legge fram forslag om å utvide den offentlige tannhelsetjenesten ved å gradvis inkludere nye grupper og å utvide folketrygdens finansiering av tannbehandling.*
- 4. Stortinget ber regjeringen vurdere hvordan kompetansen til tannpleiere i større grad kan brukes til forebygging og til å løse tannhelserelaterte oppgaver, eksempelvis på sykehjem og i omsorgsboliger.*

5. Stortinget ber regjeringen vurdere tiltak som kan bidra til å forhindre sentralisering og nedlegging av offentlige tannhelseklinikker, herunder se på behov for tiltak som kan øke rekrutteringen **innenfor** faglige og geografiske områder der det i dag er krevende å få tak i kvalifisert personell. Stortinget ber regjeringen i den forbindelse også innføre tiltak knyttet til større kjeders oppkjøp av tannbehandlingsklinikker.
6. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å reversere svekkelsen i ordningen for dekning av utgifter til tannregulering for barn og unge og sørge for å styrke ordningen for personer med behov for kjeveortopedi.
7. Stortinget ber regjeringen prisregulere satser for stønad til tannbehandlinger, slik at tilskuddet følger prisutviklingen.

Svar:

Det forslag til tannhelsereform som representantene Moxnes og Aydar her foreslår, er et bredt anlagt forslag med en rekke elementer. Tidsrammen er kort, fire år.

Mitt svar til dette er å vise til at regjeringen Solberg la fram en stortingsmelding om prinsipper for prioritering i helse- og omsorgstjenesten i juni i år, Meld. St. 38 (2020-2021) *Nytte, ressurs og alvorlighet*. Regjeringen Solberg foreslo her et felles sett kriterier og prinsipper for den samlede helse- og omsorgstjenesten, og mente at disse danner det naturlige utgangspunktet for en gjennomgang av folketrygdens refusjonsordninger og rettighetene i tannhelsetjenesteloven. Med bakgrunn i dette varslet regjeringen Solberg at de ville komme tilbake til Stortinget med en egen melding om tannhelsetjenesten.

Prioriteringsmeldingen, Meld. St. 38 (2020-2021), ligger nå til behandling i Stortinget etter at regjeringen Solberg gikk av 14. oktober. Regjeringen Støre har valgt å stå bak denne meldingen, inkludert forslaget om å legge fram en egen melding om tannhelsetjenesten til Stortinget. I regjeringsplattformen er det for øvrig gitt tydelig uttrykk for at regjeringen Støre ønsker en gradvis utvidelse av den offentlige tannhelsetjenesten med mål om å likestille den med andre helsetjenester. Plattformen inneholder også konkrete forslag til bedre forebygging, utvidelse av det offentlige ansvaret for unge over 18 år, styrket stønad over folketrygden og et bedre tilbud til dem som allerede har rett til gratis tannhelsetjenester fra det offentlige.

Jeg tolker representantforslaget dithen at det etterspørres en stor bredde av virkemidler. I tillegg til at representantene Moxnes og Aydar foreslår en plan fra regjeringen med blant annet et universelt egenandelstak, foreslås innføring av prisregulering, restriksjoner mot bedrifters oppkjøp og kjedeetableringer, utvidelse av pasientrettigheter gjennom lovverket og omlegging av folketrygdfinansieringen. Dette er virkemidler som krever utredninger av både juridisk og økonomisk karakter, som vil være kompliserte å innrette og som kan tenkes å gi utilsiktede konsekvenser. Det hører med i en stortingsmelding å se på bruken av virkemidler, fundert i faglige utredninger. Etter knappe fire uker i regjering, har vi ikke tatt stilling til mål eller ambisjoner for et slikt arbeid.

Med hilsen

A handwritten signature in blue ink, reading "Ingvild Kjerkol". The signature is written in a cursive, flowing style with a large initial 'I'.

Ingvild Kjerkol

